

HALADÁS

(VASUTI FOLYÓIRAT) —

VASUTI SZAK- ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP
A MISKOLCZI MAV. ALTISZTI-KÖR HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS:

ZSIVKOVITS ANTAL.

Előfizetési ára:

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyed évre 2 korona

Szerkesztőegység:
Miskolcz, Szemere-utca 26. sz.

Megjelen minden vasárnap.

Balesetbiztosítással:

Egész évre 14— kor.
Fél évre 7— kor.
Negyed évre 3:50 kor.

A balesetbiztosítás (18-tól 60 éves korig) a »Nemzeti balesetbiztosító részv. társ.-nál 3000 koronára halál esetre és 3000 koronára állandó munkaképtelenség esetére szól.

A munkások érdekében.

Miskolcz, 1905. szept. 9.

(§§) A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a vasuti munkások emlékiratában lefektetett kérelmeket sietett elintézni, bezzeg az évek óta vajudó szolgálati pragmatika kiadása még egyre késik. Nem szokásunk a személyi kultusz olesó dicsősége után kapkodni s véleményünk őszinte és határozott kimondásában nincs, a mi megtántorítson bennünket.

Az emlékirat kívánságaira kiadott miniszteri rendelkezés felől véleményünket is egész leplezetlenül kívánjuk kimondani.

Általán véve kellemes meglepetésül szolgálhat az egész vonalon az a humánus elbánást célzó jóakarát, melylyel a miniszter a teljesíthető kérelmeket felkarolta, viszont a tuzásokkal szemben kitetsző határozott állásfoglalás is bizonyítja azt, hogy komoly tanulmányozás eredményét jelentik a tett intézkedések.

A munkaviszony és a munkás választmányok, valamint a kötelező balesetbiztosítás ügye — a miniszter rendelkezése szerint — az új ipartörvény kiadásával fog elintézést nyerni, hogy e tekintetben a benne rejlő nagy fontosságú szociális érdekekre való tekintettel egyöntetű elbánás legyen meghonosítható.

A miniszteri rendelet hathatós védelmébe veszi a Máv. betegsegélyző pénztárát a memorandum követeléseivel szemben, a melyek ha nem is kifejezetten, de eléggé érthető formában juttatják kifejezésre az intézménnyel szemben egyesek által táplált elégtelenséget. A betegsegélyző pénztári ügyek reformjába a miniszter nem megy bele már csak azért sem, mert jelenlegi

szervezete mellett elért nagy egészségügyi eredmények azt nem is tennék indokolttá.

A heti szünnap kérdése — a vasuti speciális természetű szolgálat érdekeit tekintve — igen nehezen volna megoldható. A műhelyi és pályafentartási szolgálatnál ugyan élvezik a munkások a heti egy napi pihenőt, de a többi szolgálati ág körében ennek engedélyezése jelentékeny nehézségekbe ütközik.

Az állomási és fűtőházi szolgálatnál alkalmazott állandó munkások — véleményünk szerint — ehhez a szünnap-hoz csak úgy juthatnának, ha a szolgálati beosztás, úgy készítenék el, hogy minden második vasárnapon szabadot élvezhessenek.

A munkaidőn túl, vasárnapi pihenő napon vagy ünnepnapon teljesített munkáért megkivánt 50%-os pótdíj fizetését a miniszter nem teljesíti.

Az emlékiratnak évi szabadság biztosítására vonatkozó kívánságai elől is kitér a miniszter, oly indokolással, hogy ebben a tekintetben még az évi fizetéses alkalmazottak igénye sínes szabályozva; azt azonban megengedi a miniszter, hogy méltányossági esetekben, a napi-bérek élvezete mellett, régi munkásnak 8 napi szabadság legyen engedélyezhető.

Az egészségügyi rendszabályokat illetőleg a miniszter kijelenti, hogy ez irányban, a munkások egészségi állapotának megvédése érdekében a legmesszebb menő intézkedéseket teszi meg a tisztasági berendezések és egészségügyi szempontból fontos egyéb intézkedések foganatosításával. E célra 200.000 korona előirányzatot vett fel az 1906. évi költségvetésbe, a vasuti és hajózási főfelügyelőségnek pedig elrendelte, hogy a munkahelyek, mosdó-, étkező-helyiségek, háló-helyiségek, laktanyák, bérbe

TÁRCZA.

Zsuron.

*Zsuron voltunk tegnap, sok asszony, lány között
És egy hang, mely a többtől nagyon különbözött
Egy szerelmes, dalos, csengő asszonyi hang
Miként ezüst harang
Rólad beszélt — s fájón szívemhez ütközött
A győzedelmes hang!*

*Aztán felém fordult gunyos diadallal
Lehajtottam a fejemet győtrő fájdalommal
Hisz ő az erősebb! asszony! bátor asszony
S én csak leánysoron . . .
Félek édes, hogy majd gonosz hatalmával
Rombol a sorsomon.*

Zalai Masa.

A légyott.

Guy de Maupassant-tól.

Kalapban és köpenyben, arca körül sűrű fátyollal, szobájában ült, még mindig a fölött gondolkozva, hogy elmenjen-e a légyottra. Két év óta már hányszor készülődött el így, hogy fölkeresse egykori kedvesét, Martellet vicomte-ot garcon lakásában, mi-alatt férje, a vastag bankár, a börzén dolgozott.

A nagy oszlopos óra, háta mögött folyton ketyegett; a rózsafából faragott asztalon egy félig nyitott könyv ásitozott, a kandallóról két porcellán vázából nagy ibolyabokréták lehellete áradt szét a teremben, megtelítve a levegőt, lélekre szálló kábító illattal . . .

Az óra hármát ütött s a szép asszony fölállt.

— Már vár reám! — gondolta magában — Vár rám, vágygyal és reménnyel.

Aztán kiment az előcsarnokba.

— Legföljebb egy óra múlva itthon leszek! — mondá a hajlongó szolgálhoz.

Mindig ezt szokta mondani, de sohasem tartja meg. Lesietett a lépcsőn és sietve haladt végig az első utcán — gyalog.

Május utolsó napjait járta . . . Ennek a gyönyörű évszaknak minden fénye, minden illata Párisba áradt, mintha a nagy város meglopta volna az erdők, mezők legédebb titkát . . .

Máskor mindig a Rue Provence-nál szokott kocsit hívni, de most a levegő olyan szelid volt, hogy gyalog indult a Frikitér gyönyörű akáczfásorán végig.

— Tíz perczel tovább fog rám várakozni! — gondolta magában.

adott lakások kellő felszerelés, tisztaság és egyéb egészségügyi követelmények szempontjából szigorúan ellenőriztesenek.

Az emlékirat kiterjeszkedik továbbá a bánásmódra is. Ebben a tekintetben elrendeli a miniszter, hogy a szolg. rendt. 32. §-ában foglaltak szem előtt tartásával a főnökök és művezetők szigorúan utasítandók, hogy a munkásokkal megfelelő bánásmódot tanúsítsanak. Ez a pont is humánus felfogását tükrözteti vissza a miniszternek, de — nézetünk szerint — a főnökök külön figyelmeztetésére nem lett volna szükség, de igenis megfordítva, a munkások figyelmeztetésére, a kiknek körében a felszínre jutott szociális áramlatok óta nagy mértékben elharapódzott a fegyelmetlenség és a tiszteletlen magaviselet. Ezt kellene megfelelő szigorral orvosolni.

Az ut végén megállt a templom előtt, melynek baloldalán gyermeksétány terült el. A fölciczomázott, szalagos gyermekeket látva, kedvet kapott végigsétálni közöttük s a környezetet olyan elragadónak találta, hogy leült egy székre pihenni.

E pillanatban ütött félnégyet . . . Szíve megdobbant az örömtől; hiszen még egy félórája van és addig kétszer is odaér . . . még ha lassan jár is . . . Pedig ez a járás-kelés unalmas volt . . . Mintha csak fogorvoshoz menne az ember . . .

De miért ment hát? . . . Furesa! Mert hozzá volt szokva! És miért kezdte meg? Miért ment hozzá először? Talán szerette?

Lehet! Ugy egy kicsit felületesen. A vicomte szép volt, ügyes, keresett gavallér s még hozzá három napig udvarolt neki. Micsoda harez volt az, milyen izgalom, míg végre legyőzték, s ő elment az első légyottra s aztán a többire is . . .

A szíve? . . . Mit is érzett akkor még az a szív? . . . Nem érzelem volt, csak csapongás, csak egyszerű játék . . . Mindent el tudott feledni, csak a titkos találkáknak azt a rózsakoszoruját nem, melyet a vicomte-tal szövött.

Az egyéni szabadságot illetőleg a miniszter a szolg. rendt. 29. §-ában lefektetett elvek alapján áll s azoktól eltérni nem hajlandó. A szövetség ügyét pedig a már kiadott engedélyvel annak megalakítására elintézettnek tekinti.

Ezután áttér a miniszter a munkaadók legfontosabb érdekeit érintő fegyelmi bíróság ügyére, a melyről legközelebbi számunkban mondunk véleményyt.

Közlekedés-ügy és az alkohol.

Szept. 9.

(Folytatás.)

A német közlekedési vállalatok is beláták, hogy a forgalmi szolgálatra végzetessé válható iszákosságot hathatós eszközökkel meg kell akadályozni. Az engedékenységet, mely azelőtt a szeszes italokkal való visszaélés és az ezekből keletkező balesetek vizsgálatánál rendszerint alkalmaztak, szigorubb

Mindezeket végiggondolta most, mikor a gyermeksétányon pihent . . . Az óra háromnegyedet ütött, akkor felállt s elindult.

— Milyen nyugtalan lehet most! — gondolta magában s gyors léptekkel elhagyta a sétányt.

Alig ért ki az utra, mikor egy ur mély tisztelettel köszönt neki.

— Ah, ön az, báró ur?! — kérdé csodálkozva.

— A mint látja asszonyom!

A báró kérdezősködött hogyléte felől s aztán hirtelen így szólt:

— Ah, igaz! Tudja asszonyom, hogy ön az egyetlen az én kedves barátnőim közül, aki még nem nézte meg az én japáni gyűjteményeimet . . .

— De kedves báró, egy asszony nem látogathat meg egy nőtlen urat!

Ez nagy tévedés, mikor arról van szó, hogy egy ritka, nagyon ritka gyűjteményt tekintsen meg.

— Semmi esetre sem mehetek egyedül.

— És ugyan miért nem? En már száz meg száz hölgyet vezettem körül gyűjteményemben . . . Elmondjam a neveiket is? . . . Nem, még itt sem mondom el, ahol

eljárás váltotta fel. Bebizonyosodott, hogy azon hivatalnokok és munkások könyörtelen elbocsátása, kiket már semminemű eszközzel nem lehetett jobb utra téríteni, a személyzet összességére üdvös hatással volt. Odáig azonban a német vasuti vállalatok egyike sem ment, hogy a szeszes italok élvezetét munka közben a személyzettől végkép eltiltsa. Ennek oka pedig abban rejlett, hogy még a magasabb körökben is elterjedt az a nézet, hogy a szeszes italok nélkülözhetetlen és erősítő szerek volnának és hogy csupán csak a túlzott és mértéktelen és a részegségig menő ivás ellen kell küzdeni. Szigorubb rendszabályoktól irtóznak, mivel ezek alkalmazása a mai viszonyok mellett nehéz, sőt kivihetetlennek látszik.

Miként láttuk a szigorú rendszabályok alkalmazásánál, melyek a szesz élvezetét korlátoznák sok más oly mód létezik, melyek alkalmasak arra, hogy a személyzetnél a szeszfogyasztás ingerét és kényszerét korlátozzák. A német vasuti vállalatok már évek óta elismerésre méltó módon arra töreksznek, hogy személyzetük életmódját jóléti berendezésekkel megjavítsák és pedig nem-

egyáltalán nem forog fönn semmi titok . . . Alapjában itt nincs semmi erkölcsellenes cselekmény, mert a helyzet egészen komoly, tudományos dolgokról van szó.

— Alapjában önnek van igaza.

— És ön megisztel becses látogatásával!

— Vajjon mikor?

— Most mindjárt!

— Lehetetlen, most nincs időm!

— Hát azért ült félóra hosszáig a sé-tányon?

— Ah, ön kémkedett.

— Én csak megfigyeltem önt asszonyom! Kérem, vallja be, hogy nekem van igazam.

Az asszonyka felkaczagott.

— Nos, igen! Önnek igaza van! Nem éppen sürgős a dolgom.

Egy bérkocsi rohogott el előttük s a báró megállította.

— Tessék asszonyom! — szólt, miközben az ajtót felnyitotta.

— Nem, báró! Lehetetlen!

— Kérem önt, szálljon be! Ne keltsen föltűnést. Nem látja, hogy figyelnek ránk! Majd azt hiszik, hogy el akarom önt rabolni.

Az asszonyka megijedt s izgatottan szállt be a kocsiba.

csak a lakásviszonyok megjavítására irányuló gondoskodásukkal, hanem főleg azzal, hogy szaporították és javították a vonat-, állomás- és pályaoári személyzet nappali és háló lakosztályait. Mert minden tilalomnál jobban megóvja a személyzetet és távol is tartja a vendéglőktől az, hogy arról is gondoskodnak, hogy a személyzet a magával hozott ételeket és italokat szükség szerint megmelegíthessék és hogy táplálkozásukra és felüdítésükre olcsó ételek és italok álljanak rendelkezésükre. Könnyebb sör és alkoholmentes italok tartandók készletben, mivel ezek könnyen értékesíthetők. Czélszerű volna kávé, teát, ásványvizet, sőt tejet is árulni. Ezek olcsóság dolgában amazokkal nemcsak vetekedhetnek, hanem, mint kitünő üdítő szerek erősen táplálók is és ezekkel állami és magán üzemekben nagy eredményeket értek el.

A Majna melletti Frankfurtban székelő jóléti bizottság az ottani vasuti igazgatóság segítségével a vasuti személyzet ellátásánál figyelemre méltó kísérletet tett. Ugyanis a vasutigazgatóság által követelt csekély házbér mellett lehetővé tették azt, hogy az ételek és italok oly csekély árban adtak el, hogy

— Rue de Provence! — kiáltott a báró s a kocsi elindult.

— Istenem báró! Egy sürgős levelet elfeledtem föladni. Kérem vigyen el a postahivatalba.

— Éppen itt van egy! Kocsis megálljon! Itt egy levelezőlap asszonyom, tessék megírni a szöveget.

Az asszonyka ezt írta:

»Kedves barátom! Beteg vagyok! Nem mozdulhatok a szobából! Jőjjön holnap este ebédre és bocsásson meg.

Jeanette.«

Az iratot leragasztotta s kívül ráírta a címet: »Martelet Vicomtenak, Miromesnil-utca 240.«

— Dobja be ezt báró!

A báró leszállt s a levelet bevitte a hivatalba, hogy azonnal továbbítsák s aztán visszatért.

— Báró, ön borzasztó ember! Ön elrabolt engem!

— Biztosítom, hogy ez nem volt nehéz!

— Ön rossz ember.

Az asszonyka csak negyven perczig időzött a báró muzeumában. Pedig ez nagyon kevés annak a megtekintésére.

ezen árral a szomszédos vendéglők versenyezni képesek nem voltak. Míg másutt egy ebéd egy pohár sörrel 72 fillérbe került, addig itt egy hasonló, sőt jobb ebédet 30 fillérért adtak. Miután pedig ivásra senkit sem kényszerítenek, az itt megforduló vasutasok naponta 30, a kik pedig sört nem ittak, 42 fillért takarítottak meg, mely összeg havonta 150—250 márkára rug.

Az ételek és italok olcsók. Egy leves 10 fillér, egy főzelék és burgonya 10 fillér, egy sajt 5 fillér, egy fehérkávé 5 fillér (czukorral 6 fillér), csokoládé 10 fillér, 3 deczi tej 10 fillér, egy üveg szódavíz vagy limonádé 6 fillérért kapható.

(Folyt. köv.)

Szilvakereskedelmünk és a Máv.

Szept. 9.

A budapesti szilvakereskedelem hanyatlása miatt az érdekelt körök már évek sora óta a magyar államvasutak tarifapolitikáját okolják, mely érthetetlen módon minél számszerűbb és olcsó közvetlen díjszabások életbe léptetése által határozottan támogatja Szerbiának és Boszniának azt a törekvését, hogy a *szilvakereskedelmet a budapesti piacról elvonják* és a közvetlen kereskedelmet a külfölddel minél teljesebben magukhoz ragadják. A magyar államvasutak eme tarifapolitikája tehát a hazai érdekekkel szemben és a magyar kereskedelem hátrányára, külföldi, idegen érdekeket támogatót és főképen ennek tulajdonítandó, hogy Szerbia és Bosznia fent jelzett törekvése oly nagy mértékben sikerült.

Tévedés volna azonban úgy a magyar államvasutak, mint a hazai kormány részéről, ha ebből a tényből azt következtetik, hogy Budapest mint szilvakereskedelmi közvetítő piac egészen fölöslegessé vált és hogy államvasutaink eddigi tarifapolitikáján azért nem kellene lényegesen változtatni, mert a szilvakereskedelem nagyrészt már úgy is elterelődött a budapesti piactól és így az irányváltoztatás már elkésztett és hiábavaló. Sőt ellenkezőleg: éppen e súlyos helyzetben kétszeres és fokozott feladata az államkormányoknak és az államvasutaknak, hogy a hazai küzködő kereskedelemnek abban a fáradságos erőlködésében, hogy legalább a még meglevőt megtarthassa és el ne veszítse, minden telhető eszközzel és módon segítségére siessen, nem pedig az, hogy a helytelennek és károsnak bizonyult tarifapolitikát még tovább is folytassák. Mert habár az, hogy Budapest a szilva- és szilvaizkereskedelemnek, mint

egykoron, ismét egyetlen központjává és kizárólagos főpiaczává legyen, a változott viszonyok következtében ma már lehetetlen, de azért az *egész szilvaüzletnek egy jelentékeny hányadát a budapesti piacz számára még mindig meg lehetne tartani.*

Csak keveset segít a budapesti kereskedelemnek, hogy némely relációban az átmeneti díjtételek Budapest részére megadattak. A kereskedelem jogosan megkívánhatja, hogy valamennyi relációnál, amelyeknek természetesen Budapestet át kell irányítaniok és olyanoknál is, ahol államvasutunk ezt csekély, u. n. durchzugstarifákkal lehetővé teheti, a díjszabások a szabad forgalomban Budapestig és Budapesttől (ab Budapest) a közvetlen díjtételekkel egyenlősíttessenek. Mert a budapesti kereskedelemnek az kell, hogy különböző feladó állomásokról származó szerbiai és boszniai árut (szilvát és szilvaizt) szabadon összeállíthasson, szükségére van továbbá szabad mozgásra az átesomagolás és a nemesítési eljárás (étuoirozás stb.) tekintetében, ez pedig csak az imént jelzett tarifapolitika mellett lehetséges. Az átmeneti (átviteli) forgalom ellenben csakis teljes waggonrakományoknak továbbításait ugyanabban az összeállításban, amelyben megérkeztek, engedi meg és így kereskedelmünknek csak kevés könnyebbséget nyújt.

A szakkörök nyilatkozata szerint tévedés azt hinni, hogy a budapesti szilvakereskedelem oly fuvardíjleszállításokat kíván, a melyek a magyar államvasutaknak anyagi áldozatba kerülnek. Erről egyáltalán nincsen szó, sőt a hazai szilvakereskedelemnek a fuvardíjak fölemelése ellen sem volna kifogása, minthogy a fuvarköltés oly czikknél, mely néha egy év alatt 100%-ig is menő árhullámnak van alávetve, nem játszik nagy szerepet, másfelől pedig Magyarországra nézve meglehetősen közömbös lehet, hogy Szerbia és Bosznia magasabb vagy alacsonyabb árt ér-e el terményeért, kivált miután a boszniai szilva nálunk vámmentességet és a szerbiai kedvezményes vámot élvez, a vámkülföldi piacokon pedig az árakat főképen a francia és az amerikai verseny szabja meg és Szerbia, meg Bosznia minden körülmények között arra van utalva, hogy szilva-fölöslegét értékesítse, vagyis exportálja. Vasuti tarifáink megállapításakor tehát csakis a hazai kereskedelem védelméről lehet szó és ezt még jobban a Szerbiából és Boszniából a vámkülföldre szülő mérsékelt közvetlen díjszabások megszüntetése, illetőleg e díjtételek fölemelése, mintsem a Budapestre szülő díjszabás mérséklése által lehet elérni, mely utóbbira tehát szükség nincsen. Igaz ugyan, hogy a tarifakérdést a Dunagőzhajózási vállalatok versenye némileg komplikálja, azonban az olyan tarifapolitika, amely a budapesti kereskedelem szükségleteit jól fogja fel és jóakarattal méltányolni fogja, ezt a

komplikációt is nehézség nélkül legyőzheti. Kívánatos volna, hogy ezek a fontos, a kérdés lényegét feltáró érvek a döntő körökben kellő figyelembe vétessenek. Akkor a helyes megoldás és orvoslás sem fog sokáig késhetni.

HETI KRÓNIKA.

Szept. 9.

A vasuti munkás népre
Boldog idők következnek,
Az bizonyos: már ezentul
Valósággal „urak“ lesznek.
Előnyt, jogot, mindent nyernek,
A mit szemük, szájuk kívánt, —
Csak mi, szegény véglegesek
Nem kaphatunk pragmatikát!

Az áldatlan vérontásnak
Valahára íme, vége,
Nagy sokára megszületett
Az orosz és japán béke.
Hát az hosszú vajudas volt,
De a mienk itt is kivált, —
Édes, kedves miniszter ur,
Adja ki a pragmatikát!

A válságot elintézni
Egy csapásra könnyű volna:
Egyik félnek engedni kell
És a kérdés meg van oldva.
Hát mennyivel könnyebb volna
Megadni, mit lelkünk kívánt, —
Édes, kedves miniszter ur,
Adja ki a pragmatikát!

Fenyeget a vád-indítvány,
Jobbról-balról támadások,
De ez mind csak lári-fári,
A jövőbe szinte látok.
Választói joggal lehet
Csinálni csak politikát, —
Édes, kedves miniszter ur,
Adja ki a pragmatikát!

Ha kiadja, majd meglássa,
Hüségesebb népe nem lesz,
Ezt óhajtjuk, ezt sóvárgjuk,
Vágyainknak csuca most ez.
Ne fosszon meg a reménytől,
Türelmünk az égre kiált:
Édes, kedves miniszter ur,
Adja ki a pragmatikát!

Turidu.

HIREK.

* **Nyugdíjazások és előléptetések a Máv.-nál.** Szerdán tartották meg a m. kir. államvasutak ülésszülését Vörös László kereskedelmi miniszter elnöklete alatt a kereskedelemügyi miniszteriumban. — Az ülésen részt vettek: Ludvig Gyula a Máv. igazgatóságának elnöke, valamint a főosztályok igazgatói. Elhatározták, hogy a hatvan évet betöltött tisztviselők közül 30—40-et nyugdíjaznak és néhány száz tisztviselőt előléptetnek.

* **Váltóhamisító vasuti hivatalnok.** Aradról írják: Keresztes Antal vasuti hivatalnok Kohanovszky Sándor nevére egy 500 koronás váltót hamisított. A hamisítás még 1903-ban történt, de csak most jöttek rá. Mikor Keresztes, aki már 66 éves öreg ur, megtudta, megszökött.

* **Uj helyi árudijszabás kiadása a cs. kir. szab kassa-oderbergi vasuton.** A kassa-oderbergi vasut fővonalain f. évi szeptember hó 1-től való érvénnyel uj helyi árudijszabás lép életbe. Ezen dijszabás, mely által az 1898. évi január 1-től érvényes hasonló dijszabás hatályon kívül helyeztetik, az eddigi szállítási díjak és határozmányok érdemleges módosítását nem tartalmazza, ellenben a meglévő dijszabási anyag, kiváltképen pedig a kivételes dijszabásokra vonatkozó határozmányok ezen dijszabásban uj, áttekinthetőbb elrendezést nyertek. Az uj dijszabás példányai a kassa-oderbergi vasut igazgatóságánál (Budapest, V., Rudolf-rakpart 6.) darabonként 2 koronáért megkaphatók.

* **Leégett raktár.** Eperjesről táviratozzák: Az eperjesi pályaudvaron ma reggel a Szalvator-forrás raktárainak összes helyiségei leégték. A kár nagy.

* **Merénylet egy vasuti kalauz ellen.** A Szerencs felől Miskolcz felé haladó vegyes személyvonat Hernád-Németi megállóhelyen egy percze megállott. A felszálló utasok között volt Sarlay Mihály hernádnémeti földmives is, aki az egyik III-ad osztályu kocsiszakaszbá beszállott. A beszállás után észrevette, hogy ernyőjét valahol az állomáson kiejtette és sietve, még mielőtt a vonat elindult volna, leugrott és az ernyő kereséséhez fogott. Meg is találta és indult a vonat felé, hogy beszálljon, azonban időközben az elindult. A már robogó vonatra ekkor Sarlai felkapaszkodott s ily módon igyekezett felszállani. Meglátta ezt Mezei József máv. kalauz és a szabályokhoz alkalmazkodva, meg akarta akadályozni, hogy a megkésett Sarlay beszálljon. Sarlay szidalmazni kezdte a kalauzt, aki azonban kötelességére hivatkozva, le akarta szállítani azt. Sarlay ezen annyira feldühösödött, hogy revolvert kapott elő és azzal gyors egymásutánban kétszer a kalauzra

lőtt. Az egyik lövés talált és Mezeit a jobb keze fején súlyosan megsebesítette. A kalauz segélykiáltásaira összefutott utasok hamarosan lefegyverezték a merénylőt és a legközelebbi állomáson átadták a csendőrségnek. A megsebesült kalauzt Miskolcra szállították.

* **Elhárított vasuti szerencsétlenség.** Lőcsei tudósítónk írja: Troják József pályáörnek köszönhető, hogy augusztus 23-án a kassa-oderbergi vasut vonalán Hámor és Kisladna között nagy vasuti szerencsétlenség nem történt. A pályáör ugyanis a nevezett napon bejárta a vonalat s észrevette, hogy egy helyen sziklacsuszamlás történt ott, ahol egy negyedórával rá egy személyvonatnak kellett elrobogni. A pályáör még kellő időben jelezte az akadályt. A vasutigazgatóság a buzgó és éber pályáört elismerésül ötven korona pénzjutalomban részesítette.

* **A szepességi vasutak kiépítése.** A Szepesség fejlődésének a jele, hogy a legközelebb több vasut kiépítését kezdik meg. A kereskedelemügyi miniszter a legutóbb engedélyt adott az Igló Merény-Betlér között építendő rendes vágányu vasutra, újabb leiratával pedig előmunkálati engedélyt adott a Szepesremete állomásból kiágazólag Svedlér, Merény és Rosztoka községek határán át Szepespatákig vezető helyi érdekű vasutvonalra is. Ez az engedélyezés épen kapóra jönne a szomolnokai leégetteknek, ha a gölniczvölgyi vasut-részvénytársulat mielőbb hozzá fogna. Az állam sem tagadhatná meg hozzájárulását, mert arról van szó, hogy a dohánygyári munkától elesett szolnoki lakosoknak kenyeret adjon, mert különben kénytelen lesz Amerikába kivándorolni.

* **Vasuti előmunkálati engedély.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Wohl Adolf losonci lakosnak Hatvan állomástól Heréd, Kökényes, Héhalom, Dengeleg, Szirák, Bér, Terény és Haláp községek érintésével a nőgrádmegyei Mohora vagy Nándor állomásáig vagy esetleg a lőrinczi állomástól Héhalom, Dengeleg, Szirák, Bér és Szanda községek érintésével Mohora vagy Nándor állomásáig vezető keskenyvágányu helyi érdekű vasutvonalra a már kiadott engedély érvényét egy év tartamára meghosszabbította.

* **A vasuti betegség** A vasuton szállított szarvasmarhák, ha hosszabb időt töltöttek a vasuti kocsiban, a kirakás alkalmából bizonyos betegségi tüneteket mutatnak. Az állatok tápolyognak, lélegzésük nehéz, érítésük gyors s hőmérsékletük magas, rendszerint 39 fok C. A betegség igen sok esetben elhullással végződik. Egy német professzor, Körner dr. e betegséggel foglalkozva, a baj

okául a vasuti kocsiban való hosszas rázkódtatást okozza, amihez az ut alatt való hiányos táplálkozás is járul. Ha a baj kis méretű, úgy mindjárt az állomáson lehet segíteni. Az állatokat pihentetni kell s sós vízzel megitatni. A baj elkerülése céljából Körner dr. a következő vasuti intézkedéseket véli szükségesnek: Az állatokat berakás előtt jól, ha nem is tulságosan, meg kell etetni. A kocsikba csak annyi állatot szabad berakni, amennyi kényelmesen befér a kocsiba, úgy, hogy az állatok lefekhessenek. Utközben az állatokat meg kell etetni és itatni, forró időszakban az itatás többször napjában történjék. Légvonattól az állatok megvédendők. Megérkezés után az állatokat azonnal ki kell rakni. Az állatokkal megakart kocsikat lehetőleg keveset tolassák.

* **Felöklelte a bika.** Ruttkay József vasuti éjjeli őr ott járkált a ruttkai vasuti állatrakodónál s bámulta a szállításra váró bikákat. Kirakás közben az egyik bika elszabadult s a megvadult állat egyenesen neki rontott a szerencsétlen éjjeli őrnek, kinek altestén és mellén öklelés közben súlyos sebeket ejtett. A segítségére siető munkásoknak csak nagy nehezen sikerült a válságos helyzetbe jutott embert megszabadítani.

* **Szepesremete-szepespataki vasutra** adott előmunkálati engedélyt a kereskedelemügyi miniszter a Gölniczvölgyi vasut rt.-nak a tulajdonát képező vasut Szepesremete állomásából kiágazólag Svedlér, Merény és Rosztok községek határán át Szepespatákig.

* **Nagy vasuti szerencsétlenség.** A Liverpool-Stride-ről ma reggel fél 9 órakor elindult vonat 9 órakor Cramer állomás mellett kiugrott a vágányról. A vonat nekiszaladt az indóháznak és annak falait rombadöntötte. Az utolsó kocsit, amely a gazométert tartalmazta, felrobbant és a benne levő személyzet megégett. Orvosi segítség csak egy órával később érkezett. Összesen 20 ember halt meg.

* **A vonat elé vetette magát.** Lipovszky János, trencsényi parasztleány, a robogó vonat elé vetette magát és szörnyet halt.

* **A brassó-fogarasi vasut** létesítése érdekében Brassó vármegye közgyűlése a már jegyzett 800,000 k.-n felül további 50,000 k. értékű törzsrészvény jegyzését határozta el. Ezenkívül Feketealom község is 170,000 k. értékű törzsrészvényt jegyez.

* **Az államvasutak ideiglenes bevételei.** A m. kir. államvasutak ideiglenes szállítási bevételei ez év július havában 18,312,900 koronát tettek ki, mely összegből 5,553,300 korona a személy-, 12,759,600 korona az áruforgalomra esik; tavaly júliusban a végleges szállítási

bevétele 17,960.250 korona volt. Az év elejétől július végéig 124,035.420 korona volt a bevétel, ebből 34,955.730 korona a személy-, 89,079.690 korona az áruforgalomra esik; tavaly az ez idő alatt elért végleges szállítási bevétel 119,902.105 korona volt, amely összegből 32,442.170 korona a személy-, 87,459.935 korona az áruforgalomra esik.

Tarka élet.

Levél a szerkesztőséghez.

Tekintetes Szerkesztőség!

Tisztelettel bejelentem

(Mert egyebet nincs mit tennem),

Hogy e héten elmarad

A szokásos kézirat.

Ennek pedig az az oka

(Nagyobb baj ne érjen soha),

Hogy amíg én odajártam

Valahol a nagy világban, —

Gólya néni ő nagysága

Rászállott a „Curiámra“.

És amint már évek óta

(Ismerős már ez a nóta)

Ezuttal is „meglepett“

Hozván egy kis gyereket.

Eddig rendben volna minden

És mert pénzem amugy sincsen,

Most már dupla gondot ad:

Gyűjteni a hozományt.

Mert „lány“ lett az Istenadta,

Persze ő azt nem tudhatta,

Hogy a lány milyen „kinos“

(Pláne, hogyha pénze nincs)

S bár a fejem fő a gondtól,

S künn a többi zsi bong, tombol:

Megvigasztal a tudat

Ezzel együtt „fél tuczat“.

S hogyha előléptetés lesz

És indok kell a kérvényhez,

Azt előre mondhatom,

Hogy lesz elég „indokom“.

S ha nyugdíjba küldenének

(Ettől ugyan még nem félek),

Könnyen protestálhatok:

Hisz „munkaképes“ vagyok.

Van azonban egy kérésem

S mihelyt érkezésem léssen

Irok egy instanciát

S kérek „böleső-átalányt“.

Okom van rá elegendő,

Mert ha hosszú az esztendő

(Lévén az év szökésbe)

Két gyerek van egy évbe.

Abba kell hagynom az irást

Kihallom a gyerek sirást,

Rászanom hát magamat

S ringatom a „lányomat“.

Bogrács Föltízár.

FEJTÖRŐ.

— Lapunk olvasóitól szívesen közlünk rejtvényeket. —

e	e	e	e
e	e	é	ő
g	g	m	m
r	r	r	r

Ezen betűk a fenti koczkákban aként helyezendők el, hogy jobbról-balra és felülről lefelé ugyanazon szavakat adják.

A talány minden helyes megfejtője, a ki a megfejtéshez 50 fillér csomagolási díjat mellékel, egy értékes jutalom-könyvben részesül.

Az 50 fillér bélyegjegyekben is beküldhető.

Megfejtési határidő f. évi szeptember hó 15. A helyes megfejtést szeptember hó 17-iki számunkban tesszük közzé.

A „Haladás“ 36-ik számában közölt talány helyes megfejtése:

László, vas, Titán, Olga, Fájó, sok, itt.

Általános titkos választói jog.

A 4 helyes megfejtőnek, kik az 50 fillért beküldötték, a jutalomkönyvet kiszolgáltattuk.

Szerkesztői üzenetek.

Ellenség. Ne gondolja. A közlött dolgok felől öntől értesültünk. A lapot nálunk ismert piszkolódo irányzatánál fogva senki sem olvasa, felbontatlanul kerül a papirkosárba. A szokott modorban tartott fürmedvények hozzánk fel nem juthatnak. Egyébként szíves jóakarátát köszönjük.

H. Béla. Forduljon közvetlenül az állatorvosi főiskola rektori hivatalához. Onnan megkapja a kért felvilágosítást.

L. M. Ilyen esetre nem emlékezünk. Talán az évkönyvekből ki lehetne böngészni. Azokat megtalálhatja az akadémiai könyvtárban.

S. Károly. Nem nyert.

F. Z. Jobbat kérünk.

F. Boldizsár. A jövő számra tettük el. A naptár részére szánt kéziratot várjuk.

Nemes sziv. Lapunk ilyenmü közvetítésekkel nem foglalkozik

Jogász. Először fogalmazó-gyakornok lehet 120 korona havi díjjal. Hogy ez a minőség mennyi ideig tart, az nincs meghatározva.

Ella. Nem ajánljuk. Tessék orvostól tanácsot kérni. Az ilyen dolgokban ne adjon laikusok véleményére.

Több levélre és kéziratra jövő számunkban felelünk.

azt hittem, az én kedvemért jár hozzánk. Hisz tudod, alig tett különbséget kettőnk között. Egyformán volt kedves, figyelmes hozzánk, egyformán megoldott ránk. Sőt ha együtt voltunk hármán, mindig többet látszott velem foglalkozni, hozzád alig szólt. Vak voltam, nem vettem észre, hogy az nem közöny, hanem elfogódottság. Ha sejtettem volna, hogy így áll a dolog, másként cselekedtem volna. Nem szóttem volna fényes illuziókat, nem építettem volna égignyuló fellegvárakat. Talán elfutottam volna innét, hogy soha, soha többé ne lássam, ne halljak felőle. Akkor még könnyű lett volna kitépni a lelkemből, elfelejteni, de ma . . . ma már lehetlen. Lehetetlen! Mikor megtudtam, hogy a te kezedet kérte meg, csaknem megőrültem. Egyszerre elsötétült körülöttem a világ, de a másik pillanatban már nagyon is világosan láttam. Lehullt a hályog a szememről és tisztán állt előttem minden. Téged szeret! . . . Tomboltam, a hajamat téptem fájdalomban. Gyűlölni akartam, ki akartam tépni a lelkemből, mindenáron felejtetni akartam, de nem tudom! Nem tudom! Nézz rám és látni fogod, mi megy a lelkemben végbe! Nem akartam a te boldogságodat zavarni, sokáig küzdöttem, de nem bírom ki tovább. Mártha! ti nem lehettek egymáséi soha, soha, neked le kell róla mondanod!! Erted?!

A besütő hold világa rávetődött kékesfényben csillogó, éjfelete hajára. Nagy, sötét szemei ugy vilogtak elő halvány arcából, mint két szentjánosbogár. — Amint beszélt, forró lehellelte odaért az ő arcához és olyan izzó, perzselő volt. Görcsösen szoritotta meg a huga kezét, úgy, hogy az sirva fakadt.

Márhám! Édes szelidlelkű Márhám! Mikor e sorokat írom, még a fülembé zug egy szivertépő, rémes, szomorú zene. Tudod-e milyen zene? . . . Száraz, fekete rög hullása egy keskeny, feketés korporsóra! . . . Hallottál te már ilyen zenét? . . . Óh, az valami rémséges! . . . Tudod-e te mit tesz az, mikor tegnap még magunkénak tudtuk egy embert, hallottuk érezcsengésű hangját, láttuk ragyogó, fényes szemeit és ma! . . . ma itt fekszik előttünk összeszorított, néma ajakkal, kialudt fényű, lehunyt szemekkel. Egy-két tompa kalapácsütés . . . egy-két fekete rög koppanása és vége . . . mindennek vége. Nem marad számunkra egyéb, csak egy tiz láb hosszú, öt láb széles, csöndes, néma fekete sirdomb . . .

Márhám! Az a keskeny, néma sir képeze a közeledési utat a mi meghasonlott lelkeink között! Annak a néhány rögnök tompa zugása némítsa el a multak viszálykodásait. Drága uram, édes halottam csipkészszerű selyemszeme-fedője legyen a lepel, melylyel befedjük a multat! . . . Felejtstük el a mi történet, bocsáss meg nekem Márhám azért, amit ellened vétettem! Ha az élő nem oszthattuk meg egymással, legyen az a keskeny, néma sirdomb a

nyes dolgokat, ahol lelkünk leveti az élet gondjait, a földi nyomoruságot; fáradt lelke már félig átlépte a tündérfényes álomország küszöbét, mikor valaki a nevén szólítja:

— Mártha alszol?

Ő felvetette álmos szemeit és néma csodálattal nézett idősebb testvére, ki éjjeli köntösben, dult arcczal állt előtte.

— Mit akarsz Margit? Hagyj aludnom! — szólt álmosan és magára huzva a könnyű takarót, ismét a fal felé fordult.

— Nem Mártha! Most nincs alvás ideje! Ébredj! Hallod?! Beszélnem kell veled . . . Már régen kívántam ezt tenni, halasztottam, de most már nem várhatok tovább. Ülj fel!

— De Margit! Most éjszaka van . . . majd beszélünk reggel. Álmos vagyok — szólt Mártha és nehéz pillái rácsukódtak szeméire.

— Nem, nem! Nem várhatok tovább. Érted?! Nekünk most kell végeznünk! Most mindjárt! Elég régen várok már. Ülj fel!

Mártha csendesen engedelmeskedett, Patyolat ingét fázósan huzta össze keblén és egész teste megremegett Margit szenvedélyes hangjától.

— Mi lett Margit? Mi bajod? — kérdé félénken és lelkében ismeretlen balsejtelem támadt.

Margit nem felelt. Leereszkedett a keskeny faágy szélére és kezébe vette a huga remegő, fehér kezét.

— Hallgass ide Mártha, rövid leszek! Neked le kell mondanod Dénesről! Érted?! Ti nem lehettek egymáséi soha! Régen szerettem őt, nagyon régen, amióta ismerem, mindig. Azt hittem, ő is szeret,

kettőnké! . . . Sirassuk meg mindketten és össze-folyó könnyeinkkel mossuk le a multak szomorú történeteit! . . .

— — — — —
A feketeszéli, elefántcsontszínű kis levél lehullott a földre és a fehér arczu, szőke asszony fuldokló zokogásba tört ki. Mit siratott? . . . A multat? . . . A jelent? . . . Az élt, mely nem lehetett az övé, vagy a holtat, mely most már az övé is? . . .

Az a gyászosszéli, kusza sorokkal felszántott levél egy eltemetett szomorú multat, egy régen szunnyadó, fájdalmas emléket idézett ismét vissza.

Annak a levélnek minden egyes betűje, mint a multnak egy-egy édes, fájós emléke, tánczolt ott körülötte. Egyszerre mintha ákácillattal telt volna meg az egész szoba. — Osupa bódító, édes ákác-illat az egész levegő. És ez illattal együtt felidéződik lelkében a gyermekkor édes korszaka; a rég elhagyott édes otthon; a fehérre meszelt, ákác-fákkal körülvetett, csöndes falusi paplak, hol életének legszebb éveit töltötte, hol álmainak legszebbjeit álmodta át, hol legfényesebb ábrándjai szövődték és hol egy szép, holdvilágos, fehér éjjelen legszebb álmai, legboldogabb, legfényesebb ábrándjai foszlottak kegyetlenül szerte széjjel . . .

Ah, az egy rémes, felejthetetlen éjszaka volt! Még ma is, ha rá gondol, borzalommal tölti el egész valóját.

Alig hogy álomra hunyta szemeit, lelke éppen át akart röppenni abba a gyönyörűsége, fényes álomországba, ahol a nyomorult beteg visszanyeri egészségét, ahol a világtalan is lát kápráztató, fé-

Ki akar altiszti vizsgát tenni?

Az rendelje meg lapunk szerkesztőségében
a legjobb

altiszti vizsgára előkészítő
kézi könyvet,

mely könnyed modorban s élvezetes elő-
adásban, lehetőleg rövidítve, tartalmazza az
egész vizsgaanyagot.

SZÜTS JENŐ

eddig megjelent könyvei lapunk szer-
kesztőségében megrendelhetők.

Szívtörténetek, elbeszélések 2 K

Beteg emberek, elbeszélések 2 „

Vérnyomok a hóban, regény 2 „

Pokol, regény 2 „

A szerelem csődje, regény 2 „

Lapunk előfizetői bármelyik könyvet

egy korona

kedvezményes áron megszerezhetik.

Értesítés!

Értesítjük az érdeklődőket, hogy a

Vasuti altiszti vizsgára készülők kézikönyvét

a közm. és közlekedési m. kir. miniszter 15841/1888. sz. rendelete alapján
összeállítottuk és kiadtuk. *E jelenleg valóban hézagot pótló munka*

ára 3 korona.

A „HALADÁS” szerkesztősége.

Előfizetések szerkesztőségünkhöz küldendők.

Utánzásoktól óvakodjunk!

Csak azon készítmények valódiak, melyek az itt látható védjeggyel vannak ellátva.

Karánsebesi RÁCZ JENŐ

„Arany szarvas”-hoz címzett gyógyszerárában

MISKOLCZON

kaphatók 15 év óta közkeveltségnek örvendő alant elősorolt saját készítményei:

- Iris virágarczkenőcs.** Számos hölgy általa jó hatást — szeplő és májfolt ellen, arc- és kézörvénnek súlyos-puhaságot ad, teljesen ártalmatlan szer, az arczot a redőkkel késő korig megóvjaa, egy tégely 1 kor. Hozzá Iris balzsam szappan, 1 db. ára 70 fill. Hozzá Vénus arczpor, fehér, rózsaa és erém színekben, 1 kis dohoz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.
- Pyrethro Salicyl szájessentia** néhány cseppel egyszeri szájjal öblögető vízbe, kellemes szájjal kölesörvén, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti, — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér. Hozzá (Pyrethro) növény fogpor, mely a fogakat desinfectálja és fehérre takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájszeremet nem használták és fogfájás van, ajánlatik a kitűnő jó hatásu (Pyrethro) sveiczi fog-csepp. 1 üveg ára 50 fillér.
- Forgalomban van és közmegegyezéssel használják a**
Migrain, főfájás, náha ellen bedörzsölő és szagoló szer, Jamin aether 1 üveg **80 fillér.**
Fagyás ellen Bszaki dr. Kepes fagykenőcs. 1 tégely **1 korona.**
Hajfestésre Orientin, 2 üveg **3 korona.** Világosabb színre 1 üveg **2 korona.**
- Gannabin** (tyukszembalzsam), biztos hatásu és legkényvelmesebben és sönörök kirtására. 1 üveg ára 70 fillér.
- RácZ Jenő keleti „Balzsam bajuszpedrője”** soha meg nem meg nem avasodó, zsirmentes balzsamokból készítve, igen kellemes illatu, minden bajszszinhez alkalmazható. 1 kis dohoz ára 30 fillér. 1 nagy dohoz 50 fillér.
- Dr. Hebra híres bécsi egyetem tanár előírása szerint készitve a hajhullást és fejbőrkopásodást meggátolja, valamint egyéb fej börtettségétől megóv és kellemes illatánál fogva szívesen alkalmazatik. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.**

Kisebb rendeléseknél pénz előre beküldéssel jutányosabban jön.

Czél szerűség kedvéért 2 koronán aluli megrendeléseknél kéreik a szer árán kivül postai portóköltségek fedezésére még 60 fillért a megrendeléssel egyidejűleg beküldeni.

Főraktár: Budapest **TORÓK JÓZSEF** gyógyszerterára, Király-utca 12. szám.

Lábizzadáás ellen Salicyl Dermassant port. 1 dohoz ára **1 korona.**
Szőrvesztőnek Depillatoriumot. 1 üveg **1 korona.**
Rüh (Crúhatka ellen) Naphtol kenőcs. 1 kis tégely **1 korona,** — nagy **3 korona.**
Köszvény ellen I—II. számú Tengeri köszvény olaj. 1 üveg ára **1 K.**

Egy az elősorolt, mint egyéb készítményeinkhez utasítás mellékelve van; kívánatra részletes árjegyzék utasításokkal megküldetlik **Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva.** A drága külföldi hasonozereket, ugy mennyiségileg, mint minőségileg és ölérségükkel föltümmük; ugy, hogy általános házi szerek gyáránt legjobban alkalmazhatók.